

ÁLLAMVIZSGA TÉTELEK
„Szakmai törzstárgyak”-ból

Miskolci Egyetem BTK Politikatudományi Intézet, MA képzés
2011

1. A neokontraktualista politikai elméletek dilemmái

Az igazságosság elmélete és az igazságos elosztás problematikája; az igazságosság elméletétől a politikai liberalizmusig; politikai kötelezettség és polgári engedetlenség; szerződéselmélet és politikai kötelezettség.

Tananyag:

Huoranszki Ferenc: *Filozófia és utópia*. Budapest: Osiris Kiadó, 1999. 68–89. p. 150–188. p.

2. A politikaelméletek a II. világháború után

Politika, filozófia, eszmetörténet; demokrácia és/vagy filozófia; politikai filozófia vagy társadalomtudomány; a politikai filozófia és etika; a századvég politikai filozófiája.

Tananyag:

Lánczi András: *A XX. század politikai filozófiája*. Miskolc: Bíbor Kiadó, 1997, 53–69. p. és 93–119. p.

3. A hatalom és a tudás viszonyának megismerési dilemmái

Platón, Thomas Hobbes, Immanuel Kant, Max Weber és Hyden White a tudás és a hatalom (igazság és hasznosság) konfliktusának feloldásáról: alárendelés, közvetítés, eliminálás. További lehetőségek: a nyitottság és a lehetőség beépítése a viszonyba.

Tananyag:

Szabó Márton: *Politikai episztemológia*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2011. XI. fejezet, 223–246. p.

4. A homo politologicus megismerő tevékenységének nehézségei

A politológus státusa és a politika megismerése. A politikai részvétel és az adekvát tudás viszonya. A tudomány nyelve és a politika nyelve. Politológus a társadalomban.

Tananyag:

Szabó Márton: *Politikai episztemológia*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2011. XII. fejezet, 249–264. p.

5. A Magyar Országgyűlés

Az országgyűlés feladata, hatásköre, szervezete és törvényalkotó munkája.

Tananyag:

Paulovics Anita szerk.: *Alkotmányjog bachelor szakos hallgatók számára*. Miskolc: Bíbor Kiadó, 2006. 69–84. p.

6. A köztársasági elnök alkotmányos jogállása

A köztársasági elnök megválasztása, megbízatásának megszűnése, jogkörei és felelőssége

Tananyag:

Paulovics Anita szerk.: *Alkotmányjog bachelor szakos hallgatók számára*. Miskolc: Bíbor Kiadó, 2006. 89–96. p.

7. Az elnöki rendszerek

Az elnöki rendszer meghatározása. Az Amerikai Egyesült Államok, mint az elnöki rendszer prototípusa. A latin-amerikai tapasztalat. Az elnöki rendszerek problémái.

Tananyag:

Giovanni Sartori: *Összehasonlító alkotmánymérnökség*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2003, 105–124.p., 189–196.p. és 203–213. p.

8. A parlamentáris rendszerek

A parlamentáris rendszerek meghatározása. A parlamentáris rendszerek típusai, a hatalommegosztás változatai. A parlamentáris rendszerek problémái.

Tananyag:

Giovanni Sartori: *Összehasonlító alkotmánymérnökség*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2003. 125–146.p. és 213–225. p.

9. A választási rendszer hatása a pártrendszerre

Vita a választási rendszernek a pártrendszerre gyakorolt hatásairól. Duverger „törvényei”. Sartori szabályai és „törvényei”.

Tananyag:

Giovanni Sartori: *Összehasonlító alkotmánymérnökség*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2003. 42–71. p.

10. A választási rendszer kiválasztása

Az egyszerű többségi, az arányos és a kétfordulós rendszerek értékelése.

Tananyag:

Giovanni Sartori: *Összehasonlító alkotmánymérnökség*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2003. 72–102. p.

11. Mozgásirányok a magyar pártfejlődésben 1990 és 2008 között

Melyek az 1990 utáni időszak pártfejlődésének legfontosabb mozgásirányai. (A pártok számának változása, a pártrendszer jellege, a politizálás stílusának átalakulása stb.)

Tananyag:

Tóth Csaba: A magyar pártrendszer fejlődésének fő iránya. In *Politikatudományi Szemle*, X. évf. 2001. évi 3. szám, 81–104. p.

12. A politika mediatizációja Magyarországon

Határozza meg a 90-es évek végétől jelentkező mediatizáció és perszonalizáció fogalmát, értelmezze jelentőségüket, nevezze meg a jelenséggel foglalkozó szerzőket és ismertesse legfontosabb téziseiket! Utaljon a változások magyarországi jelenségeire!

Tananyag:

Mazzoleni, Gianpietro – Schulz, Winfried: A politika „mediatizációja”: kihívás a demokrácia ellen? In *Politikatudományi Szemle*, XI. évf. 2002. évi 1-2. szám, 135–156. pp.

13. A közpolitika értelmezése és diszciplináris helye politikatudományban

Polity-policy-politics és jelentései, a közpolitika megjelenése és irányzatai, a közpolitika mint kormányzati politika és mint szakpolitikák.

Tananyag:

Pesti Sándor: Előszó. In Pesti Sándor: *Közpolitika. Szöveggyűjtemény*. Budapest: Rejtjel Kiadó, 2001, 7. p.

Bayer József: A politika tartalmi oldala (policy). In Pesti Sándor: *Közpolitika. Szöveggyűjtemény*. Budapest: Rejtjel Kiadó, 2001. 9–25. p.

14. Közpolitikai filozófiák és a „politikacsinálás” (policy making) eltérő típusai

A közpolitika-filozófiai irányzatok, ezek jellemzői, a magyar kormányok fő irányvonalai a különböző közpolitikai elméletek és filozófiai irányzatok szerint.

Tananyag:

Vass László: A közpolitika és magyarországi környezete. In Pesti Sándor: *Közpolitika. Szöveggyűjtemény*. Budapest: Rejtjel Kiadó, 2001. 191–206. p.

15. Hasonlítsa össze a három nagy ideológiát

A három nagy ideológiai áramlat (szocializmus, liberalizmus, konzervativizmus) kialakulása, alapértékei, társadalmi bázisa, világnézete, felfogása az államról és gazdaságról. Hasonlóságok és különbségek.

Tananyag:

Tökéczki László szerk.: *Magyar konzervativizmus, hagyomány és jelenkor*. Budapest: Batthyány Alapítvány, 1994, 29–37. p.

16. Ismertesse a liberalizmus történeti alakváltozásait Magyarországon.

A liberalizmus kialakulása, a nemesi liberalizmus, kiegyezés és liberalizmus, a polgári radikálisok és irányzatuk, liberálisok és konzervatívok viszonya.

Tananyag:

Tökéczki László szerk.: *A magyar liberalizmus*. Budapest: Századvég Kiadó, 1993. 509–537.

17. Az európai integráció politikatörténete

Mutassa be az integráció főbb lépéseit. Ismertesse bővebben a fordulópontokat jelentő szerződéseket, azok tartalmát és hosszú távú hatásait, térjen ki az Alkotmányszerződésre.

Tananyag:

Horváth Zoltán: *Kézikönyv az Európai Unióról*. Budapest. HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft. 2005. 25–69. p.

18. Az Európai Parlament

Ismertesse az Európai Palament történetét, összetételét, munkarendjét és döntéshozatali eljárásait.

Tananyag:

Horváth Zoltán: *Kézikönyv az Európai Unióról*. Budapest. HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft, 2005. 141–155 és 216–230. p.

19. Globalizáció és fragmentáció

A globalizáció és fragmentáció, illetve az integráció és dezintegráció dialektikája. A hatalmi egyensúly problematikája. A „bukott állam” jelensége. Az emberi faj önrendelkezésének megvalósíthatósága.

Tananyag:

Bíró Gáspár: *Bevezetés a politikai nemzetközi viszonyok tanulmányozásába*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 68–70. p. és 307–308. p.

20. Globális etika

Az egyenlő méltóság elve. A hiányzó egyenlőség. Az általános emberi jogok. A népek önrendelkezéshez való joga, mint alapvető emberi jog. Az államok szuverén egyenlőségének elve.

Tananyag:

Bíró Gáspár: *Bevezetés a politikai nemzetközi viszonyok tanulmányozásába*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 72–74. p. és 338–341. p.

